

Rezumat

**privind executarea proiectului de cercetări științifice din cadrul Programului de Stat, cu
cifrul: 17.00418.80.06 A "Prevenirea Accidentelor Vasculare Cerebrale prin modelarea la
populație a unui comportament favorabil sănătății", pentru anii 2017 - 2018**

Director interimar de proiect – Grigore Friptuleac, dr.hab.șt.med., profesor universitar

Cuvinte cheie: cunoștințe, factori de risc, accident vascular cerebral, prevenție

Scopul proiectului: Elaborarea și implementarea măsurilor de prevenire a AVC prin formarea cunoștințelor, atitudinilor și practicilor sanogene la populație.

Obiectivele proiectului:

1. Studiarea Politicilor și practicilor pe plan național și internațional privind prevenția AVC.
2. Elaborarea reperelor conceptuale de alcătuire a standardelor comportamentale sanogene pentru prevenirea AVC.
3. Modelarea sistemului de diseminare în rândul populației a cunoștințelor, atitudinilor și practicilor sănătoase în prevenirea AVC și a suportului didactic necesar.
4. Analiza și operaționalizarea conceptelor și elaborarea modelului teoretico-metodologic al Programului Național de prevenire primară a AVC.

Ca obiect de studiu în lucrarea actuală au servit Politicile și Strategiile naționale și internaționale privind prevenirea bolilor netransmisibile, datele chestionarelor elaborate în cadrul proiectului privind nivelul de cunoștințe, atitudini și practici sanogene la copiii instituționalizați, și la principalii formatori de competențe în rândul populației (lucrătorii medicali, profesorii școlari). Pentru prelucrarea statistică a datelor a fost utilizate programele Epi Info TM 7, Microsoft Excel 2007. Au fost utilizate, de asemenea, sistemele „Medline”, „Internet”. În scopul realizării obiectivelor înaintate a fost folosit studiul descriptiv selectiv cu utilizarea metodelor: istorice, sociologice, epidemiologice, igienice și statistice.

Rezultate:

În cadrul studiului au fost analizate și cuantificate cele mai bune practici internaționale și naționale în prevenirea AVC. S-a constatat, că pentru a reduce semnificativ incidența și impactul AVC-ului, țările trebuie să dezvolte strategii integrate și bine conectate la problemelor lor specifice de sănătate. Acest lucru poate fi realizat prin: coordonarea intervențiilor împotriva factorilor de risc, în mod special a factorilor modificabili, și integrarea lor cu celelalte strategii dedicate bolilor netransmisibile, combinarea intervențiilor medicale individuale, în cazul persoanelor aflate în risc, cu abordări specifice populației, îmbunătățirea educației, implementarea programelor de screening, colectarea și compilarea datelor clinice despre starea populației și comunicarea între țări a datelor care au stat la baza programelor de prevenție a AVC-ului.

Au fost investigate cunoștințele, competențele și practicile sanogene la copiii instituționalizați. După cum a arătat studiul dat, situația în Republica Moldova la acest capitol este alarmantă. Rezultatele obținute au oferit posibilitatea argumentării și elaborării standardelor comportamentale sanogene pentru prevenirea AVC, care necesită a fi altoite din fragedă copilărie. Aplicarea în practică a standardelor comportamentale sanogene va contribui la modificarea comportamentului individual și va contribui la formarea consumatorilor de sănătate informați și conștiincioși.

Au fost diagnosticate lacunele în cunoștințele, atitudinile și practicile privind managementul AVC la principalii formatori de competențe sanogene în rândul populației. Astfel, rezultatele obținute la acest capitol argumentează necesitatea unor cursuri specializate de promovarea sănătății pentru principalii formatori de competențe sanogene în rândul populației. De asemenea apare necesitatea introducerii în ciclul universitar al instituțiilor pedagogice și medicale a orelor obligatorii de promovarea sănătății, care la moment lipsesc.

Rezultatele obținute în studiul dat argumentează necesitatea implementării în masă a Programelor de promovare a sănătății. În acest scop a fost elaborat Ghidul privind promovarea sănătății în prevenirea bolilor netransmisibile. Lucrarea conține argumente clare privind necesitatea și eficacitatea implementării Programelor de promovarea sănătății în prevenirea bolilor netransmisibile, pornind de la povara acestui grup de boli și factorii modificabili de risc ce le determină. O deosebită importanță practică are capitolul privind activitățile consolidate de promovare a sănătății pentru prevenirea bolilor netransmisibile, în care sunt specificate atribuțiile tuturor partenerilor responsabili și care va contribui ulterior la consolidarea activităților în soluționarea problemei abordate.

Principalele rezultate obținute în studiul actual au fost reflectate în 23 lucrări științifice, dintre care: o monografie, 2 lucrări didactice, 2 ghiduri, 7 articole în reviste naționale (categoria B și C) și 6 teze publicată în reviste internaționale. Rezultatele au fost discutate în cadrul a 7 manifestări științifice internaționale și naționale. În cadrul proiectului a fost susținută o teză de doctor în științe medicale și 4 teze de licență.

Rezultatele studiului au fost apreciate prin decernarea a 2 diplome de excelență și 2 diplome de onoare.